

Το φαινόμενο της μανιταροφιλίας και μανιταρογνωσίας στη σύγχρονη Ελλάδα

Στιμιοτύπο από την 3η γιορτή Μανιταριού που διοργάνωσε ο Σύλλογος Μανιταρόφιλων Ηπείρου στην Κόνιτσα τον Ιούνιο του 2011. Φωτογραφία: Γιώργος Κωνσταντινίδης

Λέξεις κλειδιά:

Συλλογή άγριων μανιταριών

Εδώδιμα μανιτάρια

Μυκοτουρισμός

ΜΕΔΠ:

Άγρια μανιτάρια και τρούφες

Κλίμακα:

Εθνική

Περιεχόμενο

Η Ελλάδα θεωρούνταν μέχρι πρόσφατα μια χώρα όπου η κατανάλωση μανιταριών περιοριζόταν σε λίγα είδη ανά περιοχή, καθώς τα μανιτάρια αποτελούσαν για τους περισσότερους μια περιστασιακή τροφή, συνδεδεμένη με την ένδεια, το «κρέας του φτωχού», όπως χαρακτηριστικά το ανέφεραν, που μάλιστα βοήθησε στην επιβίωση στα χρόνια του Β' Παγκοσμίου Πολέμου. Ωστόσο την τελευταία 20ετία η εικόνα αλλάζει ριζικά καθώς τα μανιτάρια τίθενται στο επίκεντρο ενός ευρύτερου κινήματος, που εντάσσει την ατομική δράση (ερευνητική, καλλιτεχνική-δημιουργική, επιχειρηματική) στο πλαίσιο της συνεργασίας και της αλληλοσυμπλήρωσης, πολλαπλασιάζει τα αποτελέσματα και τα θέτει στην υπηρεσία της κοινωνίας.

Στόχος

Σήμερα υπάρχουν στην Ελλάδα 10 μανιταροφιλικόι σύλλογοι (9 τοπικοί-περιφερειακοί και ένας πανελλήνιος). Οι περιφερειακοί σύλλογοι καλύπτουν όλη την ηπειρωτική Ελλάδα και δύο νησιά, τη Λέσβο και την Κέρκυρα. Σε χρονολογική σειρά εδρεύουν στις παρακάτω περιοχές: Δ. Μακεδονία (1999), Θεσσαλία (2004), Α. Μακεδονία και Θράκη (2006), Ήπειρος (2007), Λέσβος (2008), Μεσογαία Αττικής, Θεσσαλονίκη, Κ. Μακεδονία (2015) και Κέρκυρα (2018). Το 2012 ιδρύθηκαν οι Μανιταρόφιλοι Ελλάδος με έδρα τα Γρεβενά. Οι σκοποί όπως αναφέρονται π.χ. στο καταστατικό του Συλλόγου της Ηπείρου είναι: η προστασία, ορθολογική αξιοποίηση και μελέτη της μυκητοχλωρίδας, η ευαισθητοποίηση του κοινού, η διάδοση και προβολή της μυκητολογικής γνώσης και η προστασίας της φυσικής κληρονομιάς εν γένει.

Αποτελέσματα

Οι μανιταροφιλικόι σύλλογοι σε συνεργασία με επαγγελματίες, Έλληνες και ξένους, μυκητολόγους, Οργανισμούς Τοπικής Αυτοδιοίκησης, μουσεία μανιταριών, Κέντρα Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης, Φορείς Διαχείρισης Εθνικών

Δρυμών ή Πάρκων, ερευνητικά ιδρύματα και τοπικούς πολιτιστικούς συλλόγους, έχουν οργανώσει την τελευταία 20-ετία περισσότερες από 250 γιορτές μανιταριού και σεμινάρια μανιταρογνωσίας. Αυτές οι γιορτές, σε συνδυασμό με τα δεκάδες εστιατόρια και ξενώνες που εξειδικεύονται στη γαστρονομική αξιοποίηση των μανιταριών και τη λειτουργία των δύο θεματικών μουσείων μανιταριών στα Γρεβενά (2011) και την Καλαμπάκα (2014) προσελκύουν σημαντικό ρεύμα Ελλήνων και ξένων επισκεπτών. Στα Γρεβενά περισσότεροι από 15.000 επισκέπτες από όλο τον κόσμο συμμετέχουν στη γιορτή μανιταριού κάθε χρόνο.

Προτάσεις

Στα 20 χρόνια δράσης από την ίδρυση του πρώτου συλλόγου οι σύλλογοι έχουν εκδώσει βιβλία, ενημερωτικά έντυπα και αφίσες, υλοποίησαν εκπαιδευτικά προγράμματα με θέμα το μανιτάρι σε όλες τις βαθμίδες της εκπαίδευσης, έφτιαξαν την πρώτη εφαρμογή με θέμα τα μανιτάρια σε i-phone και smart phone και συνέβαλλαν στη δημιουργία δύο Μουσείων Μανιταριών. Οι δράσεις τους αναδεικνύουν εκτός από την αναγνώριση και την ταυτοποίηση και την πολιτιστική πλευρά των μανιταριών με ιδιαίτερη έμφαση στη Λαογραφία, τη γαστρονομία και την τέχνη που χρησιμοποιείται ως μέσο ευαισθητοποίησης σε όλες της μορφές της από τα εικαστικά ως τη μουσική, για την εξοικείωση με τον πλούτο της μυκητοχλωρίδας.

Αντίκτυπο και αδυναμίες

Εκτός από τις δράσεις ευαισθητοποίησης οι σύλλογοι συνεργάζονται επίσης με Έλληνες και ξένους μυκητολόγους, πανεπιστήμια και ερευνητικά κέντρα σε δράσεις καταγραφής της μυκοχλωρίδας της χώρας. Έχουν συγκροτήσει ομάδα μικροσκοπικής εξέτασης δειγμάτων, διατηρούν τράπεζες δειγμάτων με περισσότερα από 20.000 αποθηκευμένα δείγματα μανιταριών και έχουν συνεργαστεί με ερευνητικά κέντρα και μυκητολόγους στην Ελλάδα, την Κύπρο, τη Βουλγαρία, την Ιταλία, τη Γαλλία, το Ηνωμένο Βασίλειο, την Ισπανία, την Αυστρία, την Τσεχία, το Βέλγιο, τη Γερμανία, τη Ρωσία, το Ισραήλ και τις ΗΠΑ. Έχουν καταγράψει περισσότερα από 2.500 είδη μανιταριών, ανάμεσα τους και νέα είδη. Δημοσιεύουν τις καταγραφές στον ιστότοπο mycohellas.gr, σε βιβλία και σε διεθνή μυκητολογικά περιοδικά.

Μελλοντική εξέλιξη

Οι μανιταροφιλικόι σύλλογοι της Ελλάδας αποδεικνύονται ιδιαίτερα δραστήριοι όχι μόνο σε δράσεις ευαισθητοποίησης αλλά και σε προσπάθειες επιστημονικών καταγραφών αποδεικνύοντας στην πράξη τη δυναμική της επιστήμης των πολιτών σε τομείς όπως η μυκητοχλωρίδα. Παράλληλα η συμμετοχή τους σε δράσεις που αποσκοπούν στη χάραξη πολιτικών για τη διαχείριση των μανιταριών στην Ελλάδα, στην εκπαίδευση και πιστοποίηση συλλεκτών και η δικτύωση με συλλόγους της ΝΑ Ευρώπης και Μεσογειακών χωρών (Ιταλία, Κύπρος) αναδεικνύουν τη δυναμική τους στην επιστημονική έρευνα και την προώθηση της εκτίμησης για τα μανιτάρια στη χώρα.

Στιγμιότυπο από το διαπεριφερειακό εργαστήριο "Μανιτάρια και τρούφες: τρόποι βελτίωσης της ποιότητας και κατάστασης της αγοράς", που πραγματοποιήθηκε στα Ιωάννινα και στο Ζαγόρι, ΒΔ Ελλάδα, στις 7-8 Ιουνίου 2019. Φωτογραφία: Τόνια Γαλάνη

Περισσότερες πληροφορίες

Κωνσταντινίδης Γιώργος: «Μανιτάρια. Φωτογραφικός οδηγός μανιταροσυλλέκτη», 1ος τόμος αυτοέκδοση, 2009 (1η έκδοση), 2014 (2η έκδοση).

<http://www.mycohellas.gr/mc/>

Συγγραφείς

Γιώργος Κωνσταντινίδης, manitarock@hotmail.gr

Καλλιόπη Στάρα, kstara@uoi.gr

Θανάσης Ντίνος, dalabel.ae@gmail.com

Ίδρυμα

Μανιταρόφιλοι Ελλάδα, <http://www.mycohellas.gr/mc/>

Πανεπιστήμιο Ιωαννίνων, Τμήμα Βιολογικών Εφαρμογών και Τεχνολογιών

Μανιταρόφιλοι Ηπείρου

Χώρα και περιοχή

Greece

Δημοσιεύτηκε στις:

24 Απριλίου 2020

About INCREDIBLE

INCREDIBLE project aims to show how Non-Wood Forest Products can play an important role in supporting sustainable forest management and rural development, by creating networks to share and exchange knowledge and expertise. 'Innovation Networks of Cork, Resins and Edibles in the Mediterranean basin' (INCREDIBLE) promotes cross-sectoral collaboration and innovation to highlight the value and potential of NWFPs in the region.

This project has received funding from the European Union's H2020 research and innovation programme under grant agreement No. 774632.

icons by [Icons8](#)